

A close-up portrait of a man with a mustache, resting his chin on his clasped hands. He is wearing a dark suit jacket and a light-colored shirt. The background is dark and textured.

Віктор Пинзенік

КОНІ НЕ ВІННІ

Реформи чи їх імітація

Віктор Пинзеник

КОНІ НЕ ВІННІ

Реформи чи їх імітація

Видання друге, доповнене

Віктор Пинзеник
29.04.99

Київ
Видавничий центр «Академія»
1999

Криза, яка переслідує українську економіку, не була і не є неминучою. Ми можемо і повинні жити краще. Але для цього суспільство має проїнятися об'єднуючою ідеєю, закоріненою в економічних інтересах народу. Потрібні політична воля до реформ і довіра до реформаторів. Бо саме непослідовність у реформуванні вітчизняної економіки спричинила такий її стан.

Про це розмірковує автор книги, яка буде цікавою не тільки політикам, економістам, а й кожній не байдужій до сучасних процесів в Україні людині.

Автор висловлює подяку Інституту реформ, іншим організаціям за допомогу у виданні цієї книги та академіку М. Амосову за поради при підготовці рукопису.

П 0605010402-008
ВЦ «Академія» — 99 Без оголошення

ISBN 966—580—043—4

© Пинзеник В.М., 1999
© ВЦ «Академія», 1999
© Обкладинка Шторина В.М., 1999

Мисляче суспільство не припускається ПОМИЛОК

Ми живемо в нелегкі часи. Багато хто з нас не розуміє і важко сприймає все, що відбувається. І це не дивно. Система координат, до якої всі звикли, втрачена, а нова народжується в муках, часто методом спроб і помилок, намаганням повернутися до берега, від якого вже далеко відпливли й дістатися до якого вже неможливо.

Водночас із зникненням старого ладу зникла й стара ідеологія. Але натомість нова не з'явилася. Суспільство втратило об'єднуючу ідею. Це дуже небезпечно і може спричинити важкі випробування. Не хотілося б, щоб ми випили цю гірку чашу випробувань до дна.

Запущена, хронічна хвороба нашої економіки вимагає єдності помислів, прагнень і дій. Тому що хвороба ця дуже важка. І нерідко потребує не тільки терапевтичного, а й хірургічного втручання.

Я, можливо, як ніхто інший, розумію, що це не завжди приємно. І не лише пацієнтові, а й лікарю. Але ми часто вдаємося до лікування, якщо усвідомлюємо необхідність, неминучість і користь від цього.

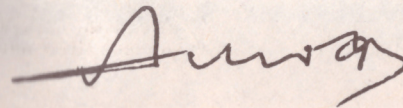
Таке усвідомлення особливо важливе, якщо лікування потребує все суспільство, його основа — економіка. Ми повинні чітко розуміти сутність, причини хвороби, методи лікування. Це не просто. Тому що, як і в людини, прояви хвороби та причини — це далеко не одне й те саме.

Лікуючи хворого, лікар має справу з одним хворим. У крайньому разі — з його родичами. А лікуючи економіку, необхідне розуміння всього суспільства або його більшості. Лише усвідомлення сенсу такого лікування дає змогу створити міцну підтримку необхідних змін. Без цього не настане одужання.

На жаль, ми недостатньо говоримо про складні питання нашого економічного життя. Недостатньо говоримо про непрості речі простою, зрозумілою мовою. Книга Віктора Пинзеника — перше приємне в цьому плані починання.

Я із задоволенням прочитав рукопис книги. Сподіваюся, що таке ж задоволення отримаєте й Ви. Бо книгу читати легко, оскільки вона розрахована не на фахівців, а на широке коло тих, кому не байдужі наші проблеми.

Можливо, не все в книзі Ви зрозумієте одразу. Не полінуйтеся прочитати її ще раз. І якщо навіть після цього у Вас виникнуть запитання, то книга корисна вже тим, що змушує думати. Думати про дуже складні питання нашого повсякденного життя. А це найважливіше. Мисляче суспільство не припускається помилок. Помилки припускаються від незнання.

Микола АМОСОВ,
академік

Криза, яка переслідує українську економіку, не була і не є неминучою. Ми можемо і повинні жити краще. Але для цього суспільство має проїнятися об'єднуючою ідеєю, закоріненою в економічних інтересах народу. Потрібні політична воля до реформ і довіра до реформаторів. Бо саме непослідовність у реформуванні вітчизняної економіки спричинила такий її стан.

Про це розмірковує автор книги, яка буде цікавою не тільки політикам, економістам, а й кожній не байдужій до сучасних процесів в Україні людині.

Автор висловлює подяку Інституту реформ, іншим організаціям за допомогу у виданні цієї книги та академіку М. Амосову за поради при підготовці рукопису.

Мисляче суспільство не припускається ПОМИЛОК

Ми живемо в нелегкі часи. Багато хто з нас не розуміє і важко сприймає все, що відбувається. І це не дивно. Система координат, до якої всі звикли, втрачена, а нова народжується в муках, часто методом спроб і помилок, намаганням повернутися до берега, від якого вже далеко відпливли й дістатися до якого вже неможливо.

Водночас із зникненням старого ладу зникла й стара ідеологія. Але натомість нова не з'явилася. Суспільство втратило об'єднуючу ідею. Це дуже небезпечно і може спричинити важкі випробування. Не хотілося б, щоб ми випили цю гірку чашу випробувань до дна.

Запущена, хронічна хвороба нашої економіки вимагає єдності помислів, прагнень і дій. Тому що хвороба ця дуже важка. І нерідко потребує не тільки терапевтичного, а й хірургічного втручання.

Я, можливо, як ніхто інший, розумію, що це не завжди приємно. І не лише пацієнтові, а й лікарю. Але ми часто вдаємося до лікування, якщо усвідомлюємо необхідність, неминучість і користь від цього.

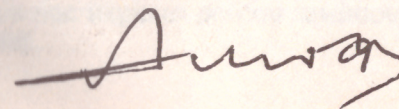
Таке усвідомлення особливо важливе, якщо лікування потребує все суспільство, його основа — економіка. Ми повинні чітко розуміти сутність, причини хвороби, методи лікування. Це не просто. Тому що, як і в людини, прояви хвороби та причини — це далеко не одне й те саме.

Лікуючи хворого, лікар має справу з одним хворим. У крайньому разі — з його родичами. А лікуючи економіку, необхідне розуміння всього суспільства або його більшості. Лише усвідомлення сенсу такого лікування дає змогу створити міцну підтримку необхідних змін. Без цього не настане одужання.

На жаль, ми недостатньо говоримо про складні питання нашого економічного життя. Недостатньо говоримо про непрості речі простою, зрозумілою мовою. Книга Віктора Пинзеника — перше приємне в цьому плані починання.

Я із задоволенням прочитав рукопис книги. Сподіваюся, що таке ж задоволення отримаєте й Ви. Бо книгу читати легко, оскільки вона розрахована не на фахівців, а на широке коло тих, кому не байдужі наші проблеми.

Можливо, не все в книзі Ви зрозумієте одразу. Не полінуйтеся прочитати її ще раз. І якщо навіть після цього у Вас виникнуть запитання, то книга корисна вже тим, що змушує думати. Думати про дуже складні питання нашого повсякденного життя. А це найважливіше. Мисляче суспільство не припускається помилок. Помилки припускаються від незнання.

Микола АМОСОВ,
академік

Післяпіслямова

Будь-хто інший міг би не морочити собі голову ще якимись післяпіслямовами. Будь-хто, але не я. Бо, мабуть, з перших же сторінок у декого виникло запитання, на яке я мав дати відповідь. Бо я не тільки економіст. Я був віце-прем'єр-міністром України. Частина читачів, сподіваюся, відповіді не потребує. Але не всі. Тому відповідаю на це питання укрупненим переліком проблем, які пропонувалося врегулювати підготовленими під моїм керівництвом проектами законів та інших нормативних актів.

1. Введення спрощеного принципу реєстрації нових підприємств на підставі єдиного документа — заяви.

2. Скорочення в чотири рази кількості видів діяльності, які потребують дозволу чиновників.

3. Обмеження числа документів, яких вимагають на митниці, до чотирьох.

4. Впорядкування і радикальне спрощення погодження проектів будівництв.

5. Заборона на позасудовий арешт рахунків підприємств.

6. Ліквідація картотеки, надання права підприємствам самостійно управляти власними фінансовими ресурсами.

7. Заборона прийняття рішень арбітражних судів про списання грошей за позовом одного кредитора, а також грошей, які перебувають у довірчому управлінні.

8. Надання права відкриття більше одного рахунку в будь-якому банку України.

9. Зняття обмежень на готівкові платежі.

10. Податкова реформа, зниження майже в два рази рівня оподаткування, включаючи зменшення нарахувань на заробітну плату до 32% (а після пенсійної реформи на основі персональних пенсійних рахунків, що готувалася вслід, — до 7%).

11. Ліквідація всіх платежів у позабюджетні фонди (крім Пенсійного, Фонду зайнятості).

12. Контроль за доходами, які підлягають оподаткуванню, через витрати.

13. Скасування інституту прописки де-факто (прийому на роботу за пропискою).

14. Введення реєстру власності.

15. Кредитування економіки міждержавними кредитними лініями виключно через уповноважені комерційні банки під їх відповідальність.

16. Введення граничних обмежень пенсій, упорядкування пільг та привілеїв.

17. Нова схема виключно грошового адресного продажу електроенергії.

18. Відкритий, прозорий для всіх механізм витрачання бюджетних коштів.

Зміни передбачалися у понад 100 нормативних актах. Проекти так і залишилися проектами. Бо ми довірили прийняття життєво важливих для всіх нас питань не тим людям.

Грудень 1998 року

З м і с т

- 3 Мисляче суспільство
не припускається
помилки. Академік М. АМОСОВ
- 5 Замість передмови
- 9 Що з нами сталося?
- 10 Чому це сталося?
- 12 Що таке інфляція і чому вона знищує
економіку?
- 21 Чому зростають ціни?
- 26 Що провокує появу іскри для пожежі
і чи можна було її уникнути?
- 31 Чому треба гасити пожежу?
- 33 Як погасити інфляцію?
- 36 Що дала стабілізація національної валюти?
- 41 Чи можна жити в будинку,
в якому загасили пожежу?
- 43 Де взяти кошти на відбудову?
- 45 Який інтерес переслідує приватний інвестор і
чи збігається він з інтересами всіх?
- 47 Які функції має виконувати держава?
- 49 Чому інвестори бояться власної країни?
- 59 Чому українська податкова система
потребує ремонту?
- 71 Чи будуть сплачувати податки,
якщо їх істотно знизити?
- 77 Як управляти бюджетними коштами?
- 82 Насос, який вливає
свіжу кров в економіку
- 87 Кого і як має захищати держава?
- 90 Повернення вкладів:
ілюзія чи реальність?
- 93 Чи повинна Україна проводити
політику відкритих дверей?
- 98 Чи станемо ми житницею Європи?
- 104 Чи довго стукатимуть
касками шахтарі?
- 107 Держава міцніє багатством регіонів
- 109 Чи потрібні Україні
міжнародні фінансові організації?
- 113 Скільки разів можна наступати
на одні й ті самі граблі?
- 120 Кому заважають коні?
- 123 Післямова
- 124 Післяпіслямова

ПЗ2 **Пинзеник В.М.**
Кони не винні: Реформи чи їх імітація. — К.:
Видавничий центр «Академія», 1999. — 128 с.
ISBN 966—580—043—4

Криза, яка переслідує українську економіку, не була і не є неминучою. Ми можемо і повинні жити краще. Але для цього суспільство має проїнятися об'єднуючою ідеєю, закоріненою в економічних інтересах народу. Потрібні політична воля до реформ і довіра до реформаторів. Бо саме непослідовність у реформуванні вітчизняної економіки спричинила такий її стан.

Про це розмірковує автор книги, яка буде цікавою не тільки політикам, економістам, а й кожній небайдужій до сучасних процесів в Україні людині.

П 0605010402-008 Без оголошення ББК 65.9(2)-1
ВЦ «Академія» — 99

НАУКОВО-ПУБЛІЦИСТИЧНЕ ВИДАННЯ

ПИНЗЕНИК Віктор Михайлович

КОНИ НЕ ВИННІ

Реформи чи їх імітація

Редактор Г.А.ТЕРЕМКО
Технічний редактор Т.І.СЕМЧЕНКО
Коректор Н.В.МІЩЕНКО

Підписано до друку
з оригінал-макета 09.04.99
Формат 84x108/32

Папір друкарський №1.
Гарнітура Таймс.

Друк високий.

Умовн.-друк. арк. 6,72.

Умовн.-фарб. відбитки 7,14.

Обл.-вид. арк. 6,37.

Зам. 9-191.

Видавничий центр «Академія»
254119. Київ-119, а/с 861.
Тел./факс 211-06-80, тел. 446-84-63.

Головне підприємство Республіканського
виробничого об'єднання «Поліграфкнига»,
252057, Київ, вул. Довженка, 3.

**Пинзеник
Віктор Михайлович**

Народився 15 квітня 1954 року
в селі Смологовиця на Закарпатті
в родині вчителів.
За фахом економіст.
Закінчив Львівський університет,
аспірантуру Львівського
та докторантуру Московського університетів.
Доктор економічних наук, професор.
Автор 3 книг і понад 400 статей.
У листопаді 1992 – серпні 1993 рр.,
листопаді 1994 – квітні 1997 рр.
працював в Уряді України,
обіймаючи посади віце-прем'єр-міністра
з питань економічних реформ,
міністра економіки,
першого віце-прем'єр-міністра України.
Народний депутат 12–14 скликань
Верховної Ради України.
Третє обраний від одного і того ж округу.
Одружений.
Має двох дочок і сина.

Видавничий центр

Академія